

KONVENCIJA O PRIVATNIM AGENCIJAMA ZA ZAPOŠLJAVANJE, 1997.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvaio Administrativni savet Međunarodne organizacije rada, i koja se sastala 3. juna 1997. godine, na svom 85. zasedanju, i konstatujući odredbe Konvencije o agencijama za zapošljavanje uz plaćanje naknade (izmenjena) iz 1949. godine, i svesna značaja fleksibilnosti u funkcionisanju tržišta rada, i imajući u vidu da je Međunarodna konferencija rada na svojoj 81. sednici iz 1994. godine bila na stanovištu da Međunarodna organizacija rada (MOR) treba da nastavi sa izmenama Konvencije o agencijama za zapošljavanje uz plaćanje naknade (izmenjene) iz 1949. godine, i imajući u vidu veoma izmenjene uslove u kojima posluju privatne agencije za zapošljavanje, u poređenju sa uslovima koji su preovladavali kada je usvojena gore navedena konvencija, i prepoznajući ulogu koju privatne agencije za zapošljavanje mogu da imaju u funkcionisanju tržišta rada, i podsećajući na potrebu da se radnicima pruži zaštita od zloupotrebe, i prepoznavajući potrebu da se garantuje sloboda udruživanja i unapređivanje kolektivnog pregovaranja i socijalnog dijaloga kao neophodne komponente funkcionalnog sistema radnih odnosa, i imajući u vidu odredbe Konvencije o službama za zapošljavanje iz 1948. godine, i konstatujući odredbe Konvencije o prinudnom radu iz 1930. godine, Konvencije o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organizovanje iz 1948. godine, Konvencije o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje iz 1949. godine, Konvencije o diskriminaciji (u vezi sa zapošljavanjem i zanimanjem) iz 1958. godine, Konvencije o politici zapošljavanja iz 1964. godine, Konvencije o minimalnoj starosnoj granici za zapošljavanje iz 1973. godine, Konvencije o unapređenju zapošljavanja i zaštiti u slučaju nezaposlenosti iz 1988. godine, i na odredbe u vezi sa regrutovanjem i zapošljavanjem iz Konvencije o migracijama u cilju zapošljavanja (izmenjena) iz 1949. godine, i Konvencije o radnicima migrantima (dopunske odredbe) iz 1975. godine, i pošto je odlučila da ti predlozi treba da uzmu formu međunarodne konvencije, usvaja dana 19. juna 1997. godine sledeću konvenciju, koja se može citirati kao Konvencija o privatnim agencijama za zapošljavanje, 1997:

Član 1.

1. U ovoj konvenciji izraz privatna agencija za zapošljavanje označava svako fizičko ili pravno lice, nezavisno od javnih organa, koje pruža jednu ili više od sledećih usluga na tržištu rada:

(a) usluge obezbeđivanja međusobno odgovarajućih ponuda radnih mesta i zahteva za zapošljavanje, pri čemu privatna agencija za zapošljavanje ne postaje strana u radnom odnosu koji iz toga može da proistekne;

(b) usluge koje se sastoje iz zapošljavanja radnika s ciljem da se stavljaju na raspolaganje trećoj strani, koja može biti fizičko ili pravno lice (u daljem tekstu: korisničko preduzeće), koje im dodeljuje zadatke i vrši nadzor nad izvršenjem tih zadataka;

(c) ostale usluge u vezi sa traženjem posla, koje je utvrdio nadležni organ nakon održanih dogovora (konsultacija) sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, kao što su pružanje informacija, čija namera nije da se pronađu međusobno odgovarajuće ponude radnih mesta i zahteva za zapošljavanje.

2. U ovoj konvenciji, izraz radnici se odnosi na lica koja traže zaposlenje.

3. U ovoj konvenciji, izraz obrada ličnih podataka radnika označava prikupljanje, čuvanje, kombinovanje, dostavljanje i svaku drugu upotrebu informacija

u vezi sa identifikovanim radnikom, kao i u vezi sa radnikom kojeg je moguće identifikovati.

Član 2.

1. Ova konvencija primenjuje se na sve privatne agencije za zapošljavanje.
2. Ova konvencija se primenjuje na sve kategorije radnika i na sve grane ekonomske delatnosti osim na regrutovanje i zapošljavanje pomoraca.
3. Jedna svrha ove konvencije je da omogući poslovanje privatnih agencija za zapošljavanje, kao i zaštitu radnicima koji koriste njihove usluge, u okviru odredaba konvencije.
4. Nakon održanih dogovora (konsultacija) sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, članica (MOR) može:
 - (a) da zabrani, pod određenim okolnostima, poslovanje (rad) privatnih agencija za zapošljavanje u pogledu određenih kategorija radnika ili grana privredne delatnosti na pružanju jedne ili više usluga na koje se poziva član 1. stav 1;
 - (b) da izuzme, pod određenim uslovima, radnike u određenim granama ekonomske delatnosti, ili njenih delova, iz predmeta ove konvencije ili od određenih njenih odredaba, pod uslovom da se u suprotnom za zainteresovane radnike osigura odgovarajuća zaštita.
5. Članica koja ratifikuje ovu konvenciju precizira, u svojim izveštajima koje dostavlja u skladu sa članom 22. Statuta Međunarodne organizacije rada, sve slučajeve zabrane ili izuzimanja koje je odlučila da primeni saglasno gore pomenutom stavu 4. i da za to da obrazloženje.

Član 3.

1. Pravni status privatnih agencija za zapošljavanje utvrđuje se u skladu sa domaćim propisima i praksom, i nakon održanih dogovora (konsultacija) sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika.
2. Članica (MOR) utvrđuje uslove kojima se uređuje rad (poslovanje) privatnih agencija za zapošljavanje u skladu sa sistemom licenciranja ili sertifikovanja (izdavanja licenci i strukovnih potvrda), osim ako nije drugačije uređeno ili predviđeno odgovarajućim domaćim propisima i praksom.

Član 4.

Preduzimaju se mere kojima se obezbeđuje da radnici koje su regrutovale privatne agencije za zapošljavanje koje pružaju usluge na koje se poziva član 1. ove konvencije, nisu uskraćeni za pravo na slobodu udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje.

Član 5.

1. Da bi se unapredili jednakost mogućnosti i postupanja u vezi sa pristupom zapošljavanju i određenim zanimanjima, članica (MOR) se stara da privatne agencije za zapošljavanje prema radnicima postupaju bez diskriminacije na osnovu rase, boje kože, pola, veroispovesti, političkog mišljenja, porekla na rođenju, društvenog porekla, ili svakog drugog oblika diskriminacije koji je predmet domaćih propisa i prakse, kao što su starosno doba i invaliditet.
2. Stav 1. ovog člana se ne sme primenjivati na način da sprečava privatne agencije za zapošljavanje da pružaju određene usluge ili programe osmišljene da se radnicima u najnepovoljnijem položaju pruži pomoć u aktivnostima traženja posla.

Član 6.

Privatne agencije za zapošljavanje su obavezne da lične podatke o radnicima obrađuju na sledeći način:

(a) da se ti podaci štite i obezbedi poštovanje privatnosti radnika u skladu sa domaćim propisima i praksom;

(b) da se ograniči na materiju u vezi sa kvalifikacijama (stručnom spremom) i profesionalnim iskustvom zainteresovanih radnika i svaku drugu direktno relevantnu informaciju.

Član 7.

1. Privatne agencije za zapošljavanje radnicima ne naplaćuju, direktno ili indirektno, u celini ili nekom delu, bilo kakve troškove ili naknade.

2. U interesu zainteresovanih radnika, i nakon održanih dogovora (konsultacija) sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, nadležni organ može da odobri izuzetke od odredaba stava 1. ovog člana u vezi sa određenim kategorijama radnika, kao i određenih vrsta usluga koje pružaju privatne agencije za zapošljavanje.

3. Članica koja je odobrila izuzetke u skladu sa stavom 2. ovog člana u svojim izveštajima koje dostavlja u skladu sa članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, dostavlja informacije o tim izuzecima i obrazlaže ih.

Član 8.

1. Članica (MOR), nakon održavanja dogovora (konsultacija) sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, usvaja sve neophodne i odgovarajuće mere, kako u svojoj nadležnosti, i gde je odgovarajuće, u saradnji sa drugim članicama (MOR), da obezbedi odgovarajuću zaštitu za radnike migrante i spreči zloupotrebu radnika migranata koje je na svojoj teritoriji regrutovala i zaposlenje im našla privatna agencija za zapošljavanje. U to spadaju zakoni i propisi koji predviđaju kazne, uključujući zabranu onih privatnih agencija za zapošljavanje koje se bave protivpravnim radnjama i zloupotrebom.

2. Kada se radnici iz jedne zemlje regrutuju za rad u drugoj zemlji, zainteresovana članica (MOR) razmatra mogućnost zaključivanja bilateralnih sporazuma s ciljem sprečavanja zloupotrebe i protivpravnih radnji prilikom regrutovanja i zapošljavanja radnika.

Član 9.

Članica (MOR) preduzima mere da obezbedi da privatna agencija za zapošljavanje ne koristi dečji rad ili ne obezbeđuje radnike za potrebe dečjeg rada.

Član 10.

Nadležni organ obezbeđuje prisustvo odgovarajućih mehanizama i postupaka, u koje su uključene reprezentativne organizacije poslodavaca i radnika, za istraživanje žalbi, navoda o zloupotrebama i protivpravnim radnjama u vezi sa poslovima privatnih agencija za zapošljavanje.

Član 11.

Članica (MOR), u skladu sa domaćim propisima i praksom, preduzima neophodne mere da obezbedi odgovarajuću zaštitu za radnike koje zapošljavaju privatne agencije za zapošljavanje kako je opisano u članu 1. stav 1. (b), u vezi sa:

- (a) slobodom udruživanja;
- (b) kolektivnim pregovaranjem;
- (c) minimalnom zaradom;
- (d) radnim vremenom i drugim uslovima rada;
- (e) zakonskim davanjima za socijalnu zaštitu;
- (f) pristupom osposobljavanju;
- (g) bezbednošću i zdravljju na radu;
- (h) nadoknadom u slučaju povreda na radu i profesionalnih bolesti;
- (i) nadoknadom u slučaju stečaja i zaštite potraživanja radnika;
- (j) materinskom zaštitom i davanjima i roditeljskom zaštitom i davanjima.

Član 12.

Članica (MOR) određuje i dodeljuje, u skladu sa domaćim propisom i praksom, obaveze privatnih agencija za zapošljavanje koje pružaju usluge na koje se poziva član 1. stav 1. tačka (b) i korisničkog preduzeća u vezi sa:

- (a) kolektivnim pregovaranjem;
- (b) minimalnom zaradom;
- (c) radnim vremenom i drugim uslovima rada;
- (d) zakonskim davanjima za socijalnu zaštitu;
- (e) pristupom osposobljavanju;
- (f) zaštitom u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- (g) nadoknadom u slučaju povreda na radu i profesionalnih bolesti;
- (h) nadoknadom u slučaju stečaja i zaštite potraživanja radnika;
- (i) materinskom zaštitom i davanjima i roditeljskom zaštitom i davanjima.

Član 13.

1. Članica (MOR), u skladu sa domaćim propisima i praksom i nakon održanih dogovora (konsultacija) sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, formuliše, uspostavlja i vrši periodično preispitivanje (pregled) uslova za unapređenje saradnje između javne službe za zapošljavanje i privatnih agencija za zapošljavanje.

2. Uslovi na koje se poziva stav 1. ovog člana zasnivaju se na načelu po kojem javni organ zadržava krajnje ovlašćenje za:

- (a) formulisanje politike tržišta rada;
- (b) upotrebu ili kontrolu upotrebe javnih sredstava opredeljenih za sprovođenje politike.

3. Privatne agencije za zapošljavanje, u vremenskim razmacima kako utvrdi nadležni organ, pružaju organu informacije koje organ traži, uz dužno poštovanje poverljive prirode informacija:

- (a) da bi omogućile nadležnom organu da bude upoznat sa strukturom i poslovima privatnih agencija za zapošljavanje u skladu sa domaćim uslovima i praksom;

(b) za statističke potrebe.

4. Nadležni organ prikuplja i, u redovnim vremenskim razmacima, objavljuje informacije.

Član 14.

1. Odredbe ove konvencije primenjuju se putem zakona ili propisa ili drugim sredstvima u skladu sa domaćom praksom, kao što su sudske odluke ili kolektivni ugovori.

2. Nadzor nad primenom odredaba kojima se daje dejstvo ovoj konvenciji vrši služba inspekcije rada ili drugi nadležni javni organi.

3. Odgovarajući pravni lekovi, kao i kazne, predviđaju se i delotvorno primenjuju u slučaju kršenja ove konvencije.

Član 15.

Ova konvencija ne utiče na povoljnije odredbe koje se primenjuju saglasno drugim međunarodnim konvencijama rada na radnike koje regrutuju i zapošljavaju privatne agencije za zapošljavanje.

Član 16.

Završne odredbe

Ovom konvencijom vrši se izmena Konvencije o privatnim agencijama za zapošljavanje sa plaćanjem naknade (izmenjena), 1949 i Konvencije o privatnim agencijama za zapošljavanje sa plaćanjem naknade, 1933.

Član 17.

O službenoj ratifikaciji ove konvencije obaveštava se generalni direktor Međunarodne kancelarije rada za potrebe evidentiranja.

Član 18.

1. Ova konvencija je obavezujuća za one članice (MOR) čiju je ratifikaciju evidentirao generalni direktor Međunarodne kancelarije rada.

2. Ona stupa na snagu 12 meseci od datuma evidentiranja ratifikacija dve članice (MOR) kod generalnog direktora.

3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu za svaku članicu (MOR) 12 meseci od datuma evidentiranja njene ratifikacije.

Član 19.

1. Članica (MOR) koja je potvrdila ovu konvenciju može da je otkaže po isteku perioda od deset godina od datuma prvog stupanja konvencije na snagu, aktom koji dostavlja generalnom direktoru Međunarodne organizacije rada za potrebe evidentiranja. Otkazivanje stupa na snagu godinu dana od datuma njegovog evidentiranja.

2. Članica (MOR) koja je potvrdila ovu konvenciju i koja, u toku godine koja je usledila nakon isteka gore pomenutog perioda od deset godina, nije iskoristila pravo na ukidanje Konvencije pod uslovima iz ovog člana, biće obavezana na još jedan period od deset godina, nakon kojeg, može da ukine ovu konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 20.

1. Generalni direktor Međunarodne organizacije rada obaveštava sve članice (MOR) o evidentiranju svih ratifikacija i akata njenog ukidanja koje mu dostave članice (MOR).

2. Prilikom obaveštavanja članica (MOR) o evidentiranju druge ratifikacije, generalni direktor skreće pažnju članicama (MOR) na datum kada Konvencija stupa na snagu.

Član 21.

Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada obaveštava generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, za potrebe evidentiranja u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, o svim pojedinostima svih ratifikacija i akata otkazivanja evidentiranih kod generalnog direktora u skladu sa odredbama prethodnih članova.

Član 22.

Kada smatra da je neophodno, Administrativni savet Međunarodne kancelarije rada podnosi Generalnoj konferenciji izveštaj o funkcionisanju ove konvencije i ispituje poželjnost stavljanja na dnevni red Generalne konferencije pitanja o njenoj izmeni, u celini ili nekom njenom delu.

Član 23.

1. U slučaju da Generalna konferencija usvoji novu konvenciju kojom se vrše izmene ove konvencije u celini ili nekom njenom delu, osim ako konvencijom nije drugačije predviđeno:

(a) ratifikacija nove konvencije od strane članice po sili zakona uključuje i neodložno otkazivanje ove konvencije, bez obzira na gore pomenute odredbe člana 19, ako i kada nova konvencija stupi na snagu;

(b) od datuma kada nova konvencija stupi na snagu ovu konvenciju članice više ne mogu potvrditi.

2. Ova konvencija, u svakom slučaju, ostaje na snazi u svom datom obliku i sadržaju za one članice koje su je potvrdile, ali nisu potvrdile novu konvenciju.

Član 24.

Verzije na engleskom i francuskom jeziku ove konvencije podjednako su merodavne.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori".